

Action funded by the
EUROPEAN UNION

Acces la apă potabilă și sanitație

Analiza cadrului legislativ și instituțional în ceea ce privește identificarea barierelor în calea asigurării accesului echitabil la apă și sanitație în Republica Moldova și propunerea mecanismelor financiare pentru asigurarea accesului echitabil

Disclaimer:

The EU-funded program European Union Water Initiative Plus for Eastern Partnership Countries (EUWI+ 4 EaP) is implemented by the United Nations Economic Commission for Europe (UNECE), the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), both responsible for the implementation of Result 1, and an EU member states consortium comprising the Environment Agency Austria (UBA, Austria), the lead coordinator, and the International Office for Water (IOW, France), both responsible for the implementation of Results 2 and 3.

This document was produced within the UNECE-led component of the EUWI+ with the financial assistance of the European Union. The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union or the Governments of the Eastern Partnership Countries.

This document and any map included herein are without prejudice to the status of, or sovereignty over, any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries, and to the name of any territory, city or area.

Cuprins:

I. Tendințe de acces la apă și sanitație	3
II. Abordarea propusă pentru analiza și îmbunătățirea cadrului juridic, politic și de reglementare	7
III. Modificări propuse	8

I. Tendințe de acces la apă și sanitație

În Moldova, accesul la apă și sanitație este definit în principal de reședință și veniturile gospodăriilor. Gospodăriile rurale și mai sărace au în medie acces de două ori mai scăzut la apă și sanitație comparativ cu gospodăriile urbane și cu venituri mari. În Moldova, majoritatea gospodăriilor sărace trăiesc în zonele rurale.

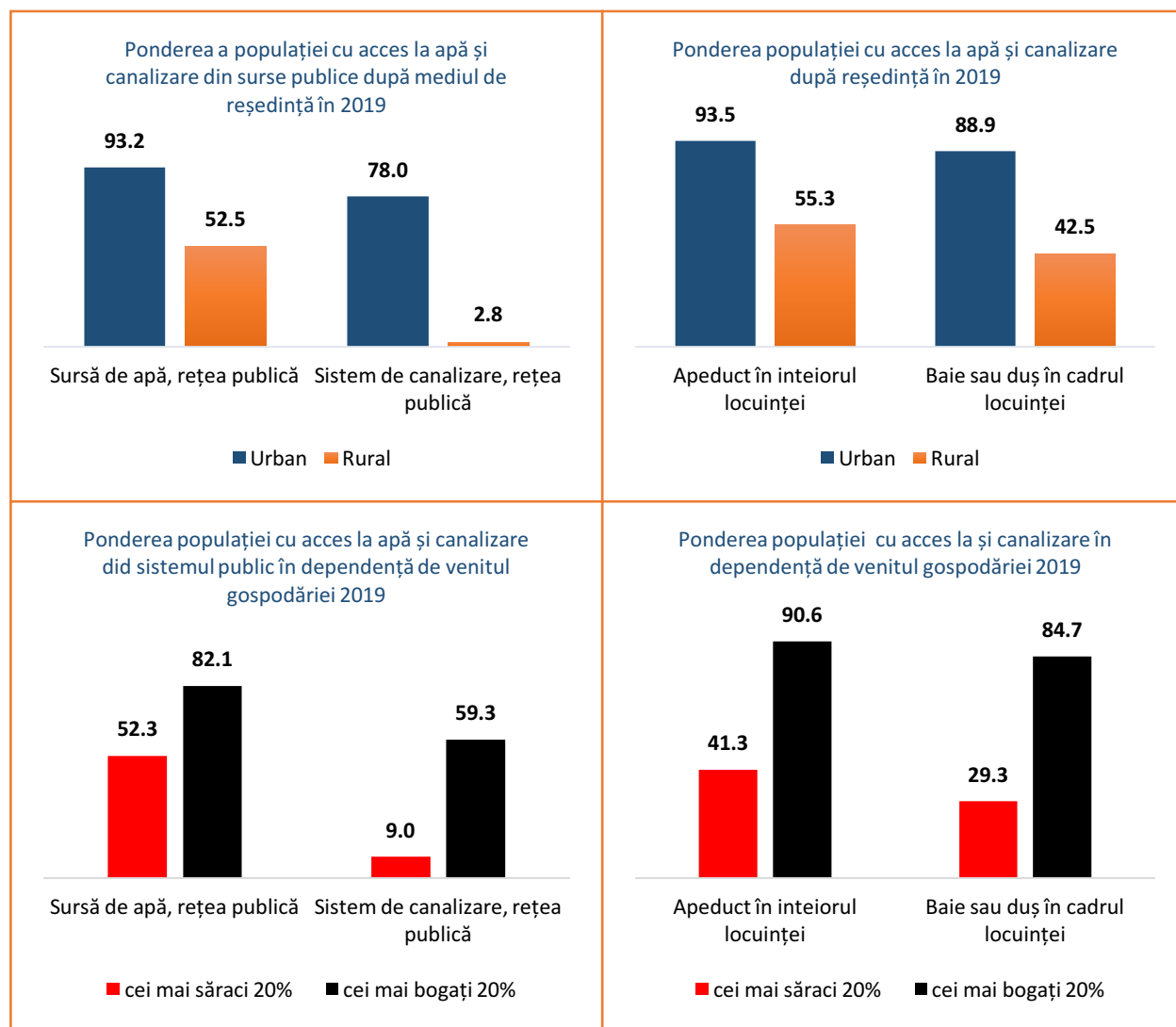

Figura 1: Acces la apă și sanitație
Sursa: Biroul Național de Statistică

Venitul este cel mai semnificativ factor de inegalitate legat de accesul la apă și sanitație. Datele de la Biroul Național de Statistică, precum și datele din sondajele de opinie naționale, arată că cele mai semnificative inegalități în ceea ce privește accesul la apă și sanitație se referă la inegalitățile de venit (inegalitățile de venit ar fi mai mici, dar totuși semnificative dacă accesul la servicii al gospodăriilor sărace ar fi comparat cu gospodăria cu venit mediu). Acestea sunt urmate de inegalități bazate pe dizabilitate și inegalitățile romilor și ne-romilor.

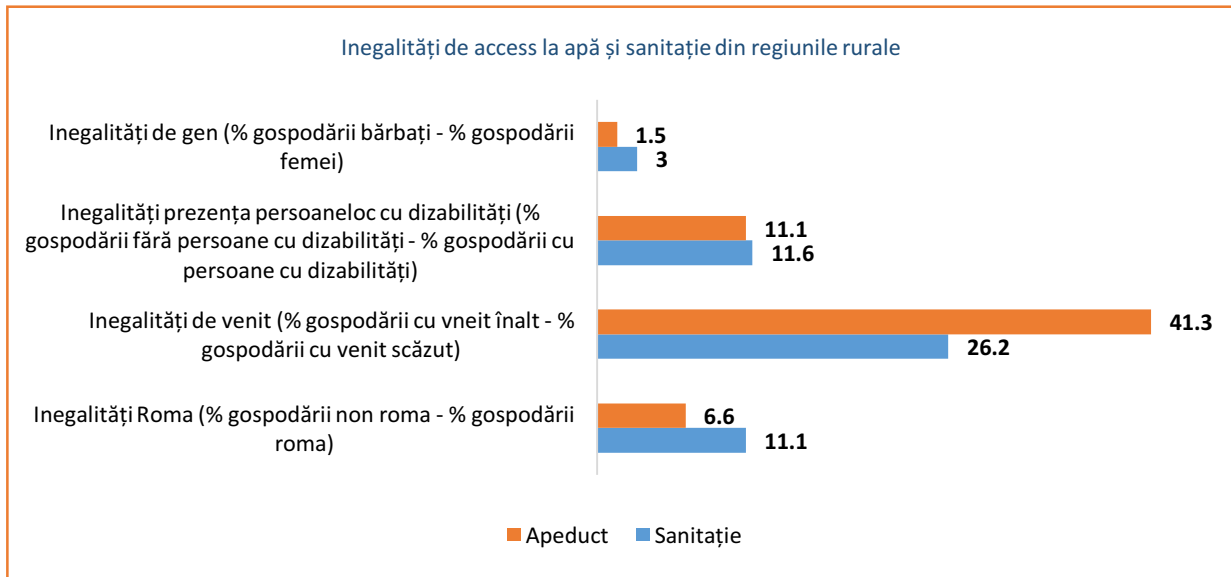

Figura 2: Inegalități în ceea ce privește accesul la apă și sanitație la nivelul comunității rurale
Sursa: Moldova Inegală, 2019

În timp ce inegalitățile în ceea ce privește accesul la apă scad, inegalitățile în ceea ce privește sanitația sunt mai persistente. Accesul la sursele publice de apă s-a îmbunătățit constant în ultimul deceniu. Acesta este în mare parte un factor al investițiilor constante în comunitățile rurale. Deoarece majoritatea gospodăriilor sărace se află în zonele rurale, inegalitatea de acces pentru zonele rurale a fost redusă la nivelul inegalităților în bază de venit. Inegalitățile de acces în ceea ce privește sanitația publică au fost mai persistente, în principal din cauza investițiilor mai puține în zonele rurale.

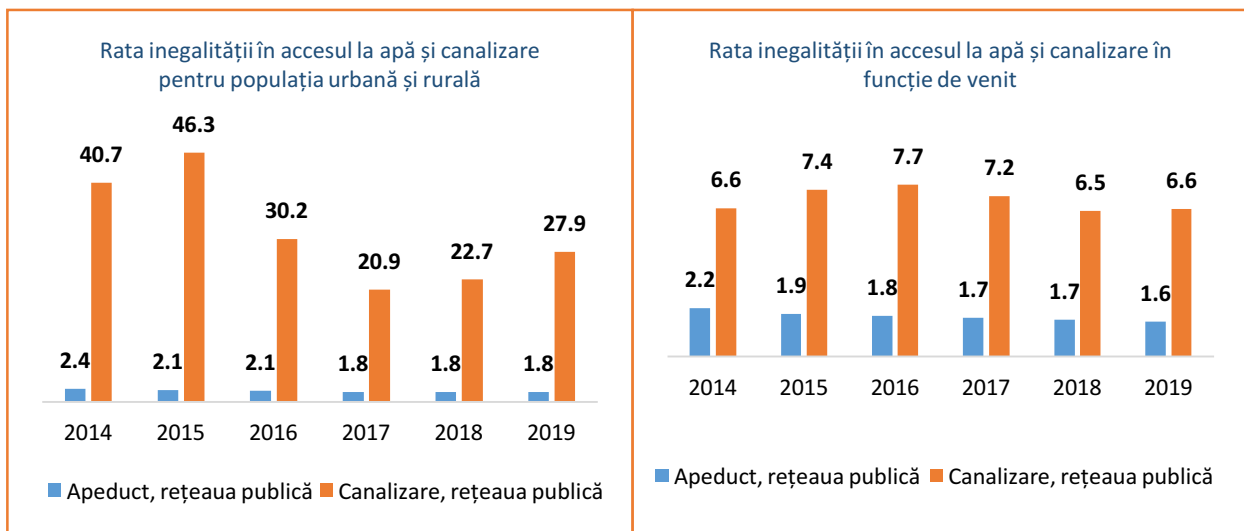

Figura 3: Acces la apă și sanitație
Sursa: Biroul Național de Statistică

O altă caracteristică a inegalității în accesul la servicii este inegalitatea intracomunitară, prezentat în figura de mai jos. Aceasta este diferența dintre procentele gospodăriilor care menționează că există anumite servicii în comunitatea lor (de exemplu, sistemul centralizat de alimentare cu apă potabilă) și

procentul gospodăriilor care au și folosesc acest serviciu. Inegalitatea intracomunitară ne permit să înțelegem mai bine nivelul inegalităților, deoarece prima condiție pentru ca o gospodărie să beneficieze de un serviciu sau altul este prezența acestui serviciu în comunitate. Faptul că o gospodărie nu beneficiază de un serviciu comunitar chiar dacă acest serviciu este prezent în comunitate indică asupra altor factor decât lipsa de investiții, factori precum marginalizarea sau discriminarea.

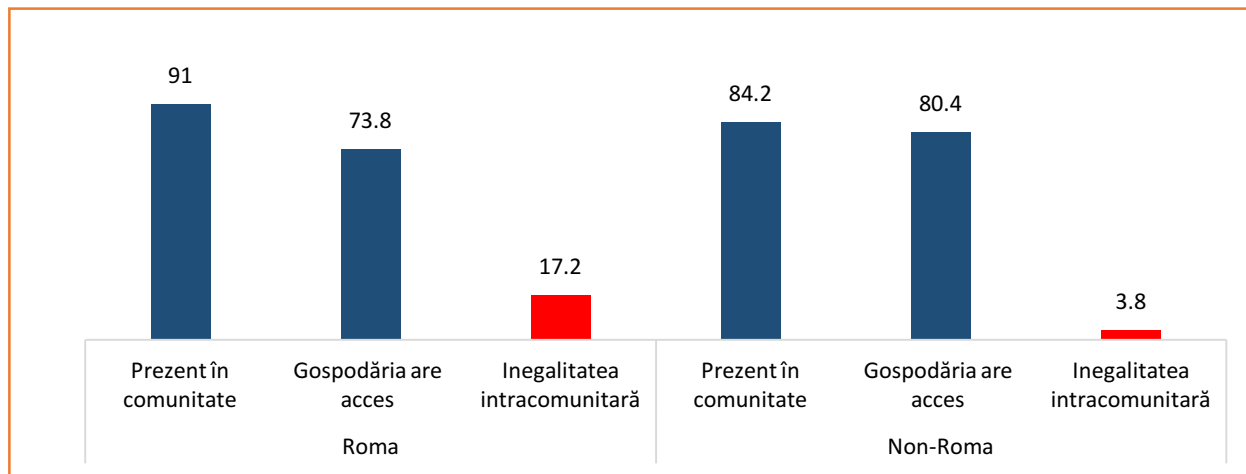

Figura 4: Inegalități intracomunitare în accesarea serviciilor centralizate de alimentare cu apă
Sursa: Moldova Inegală, 2019

Inegalitățile care afectează romii provin atât din excludere, cât și din practici discriminatorii. Aproximativ 47% dintre romii consideră că accesul limitat la serviciile publice este cauzat de faptul că aparțin acestui grup etnic. O astfel de pondere semnificativă a percepțiilor de excludere este explicată doar din cauza existenței unor astfel de practici în realitate.

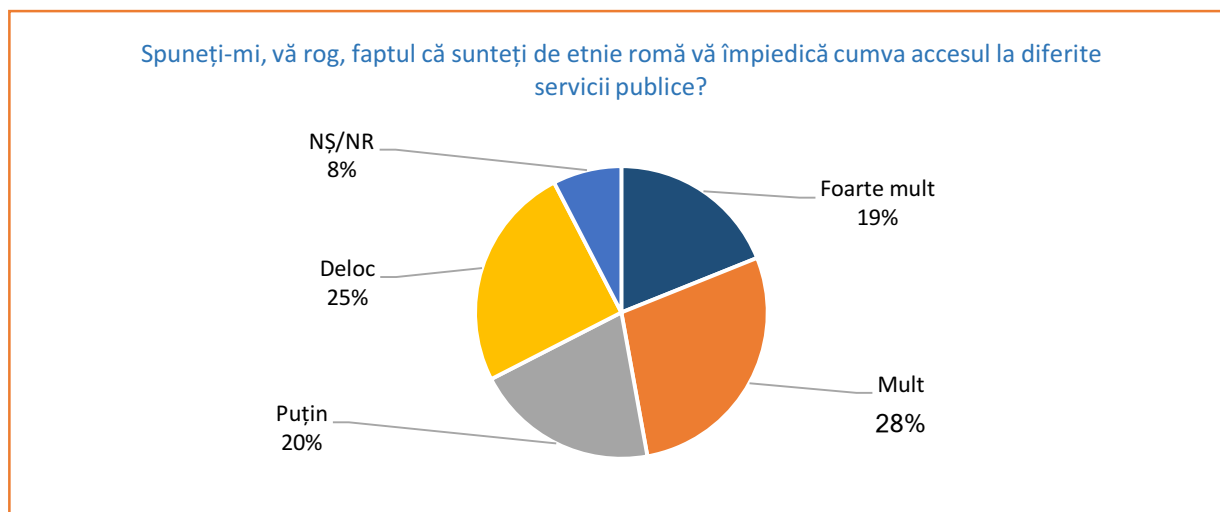

Figura 5: Percepțiile populației de etnie romă cu privire la discriminarea lor la accesarea serviciilor comunitare
Sursa: Moldova Inegală, 2019

Cele mai relevante inegalități legate de barierele financiare sunt atestate în cadrul gospodăriilor romilor și persoanelor cu dizabilități. Figura de mai jos ilustrează distanța (inegalitatea) dintre grupurile comunitare în ceea ce privește accesibilitatea financiară. Cele mai vulnerabile grupuri sunt: romii,

persoanele cu dizabilități, gospodăriile cu venituri mici și persoanele cu vârsta de pre-pensionare (care sunt cel mai probabil implicați în activități de agricultura de subsistență).

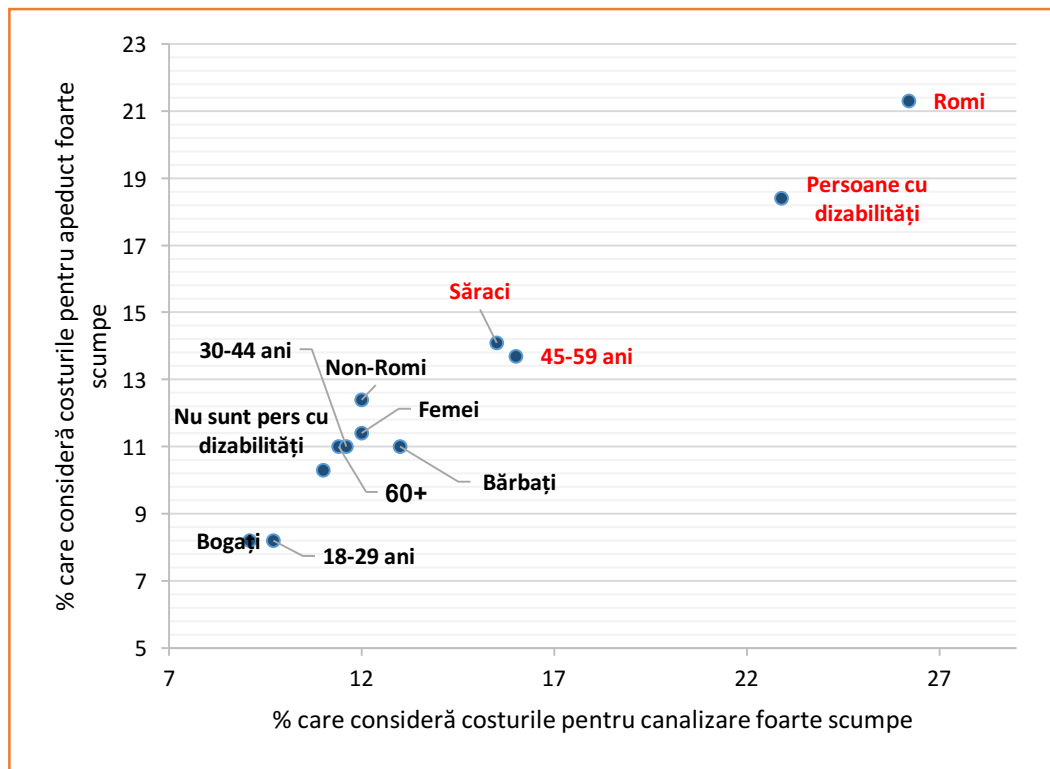

Figura 6: Nivelul de accesibilitate financiară a grupurilor comunitare
Sursa: Moldova Inegală, 2019

II. Abordarea propusă pentru analiza și îmbunătățirea cadrului legal, de politici și cel de reglementare

O nouă abordare axată pe reducerea inegalităților. Cadrul legislativ și politic existent prevede măsuri generice în care autoritățile sunt obligate să discrimineze atunci când sunt dezvoltate serviciile de apă și sanitație. Așa cum a arătat analiza prezentată mai sus, cu excepția gospodăriilor rome, inegalitățile existente persistă deoarece autoritățile responsabile nu recunosc drept prioritate inegalitățile de acces și nu le tratează într-un mod mai consistent și programatic. Prin urmare, primul principiu în îmbunătățirea cadrului juridic și politic existent este de a schimba accentul de la evitarea discriminării la reducerea inegalităților de acces. Acest principiu va presupune că cadrul legal existent să definească ce înseamnă inegalitatea de acces.

Introducerea așa-numitei de obligațiune pentru a asigura egalitatea. Acest principiu este foarte dependent de primul principiu. Fiecare autoritate responsabilă va trebui să-și asume un mandat clar pentru identificarea și reducerea inegalităților de acces la apă și sanitație. Aceasta înseamnă că fiecare instituție responsabilă va trebui, în cadrul mandatului său funcțional existent, să analizeze și să identifice într-un mod pro-activ și sistematic inegalitățile de acces, să elaboreze și să implementeze inițiative

strategice și operaționale pentru a le reduce, să monitorizeze și să evalueze progresul în ceea ce privește modul în care au fost reduse inegalitățile.

Oferirea unei abordări mai concertate și intenționate pentru a reduce inegalitățile de acces prin măsuri speciale, planuri și strategii dedicate sau adaptări rezonabile. Cadrul legal existent trebuie să permită și să prevadă ca responsabilii să pună în aplicare măsuri speciale temporare sau să solicite furnizorilor de apă și sanitație să ofere acomodare rezonabilă grupurilor cele mai vulnerabile și marginalizate pentru a le aborda nevoile speciale și a reduce inegalitățile de acces la apă și sanitație. Una dintre cele mai eficiente și simple măsuri speciale este aceea de a oferi ajutor / compensare financiară direcționată utilizatorilor cu venituri mici, pentru a se asigura că aceștia nu sunt privați de acces la servicii de apă și sanitație din cauza problemelor de accesibilitate.

De a avea un mandat și o procedură clară pentru integrarea incluziunii sociale în toate programele de investiții. Cadrul legal ar trebui să prevadă obligația pentru toate programele de investiții de a identifica, analiza și furniza măsuri pentru reducerea inegalităților în accesul la apă și sanitație în cursul elaborării acestora. O astfel de cerință legală va presupune elaborarea în continuare a metodologiilor tehnice pentru a operaționaliza acest principiu în practică. O modalitate eficientă pentru autoritățile responsabile este de a avea o scară (cu indicatori specifici pentru o mai mare precizie în urmărirea reducerii inegalităților în fiecare program) în care se măsoară intenționalitatea reducerii inegalității de acces. În acest fel, toate portofoliile de investiții pot fi măsurate, permițând o coordonare și o gestionare mai eficientă.

Colectarea de date dezagregate privind accesul la apă și sanitație. Autoritățile moldovenești nu au date și analize adecvate cu privire la cele mai semnificative inegalități de acces. Acest lucru duce la un ciclu vicios, în care, prin lipsa unei analize și a unei înțelegeri adecvate, se ajunge la intervenții și investiții care ignoră aceste inegalități. Toți responsabilii pentru domeniul apei și sanitației de la nivel central la cel local trebuie să fie mandatați să colecteze astfel de date într-un mod mai programatic și mai coerent.

Introducerea unor ținte clare (de sus în jos), ținte pentru fiecare program și strategie legate de reducerea inegalităților. Pentru a stimula mai multe progrese în ceea ce privește reducerea inegalităților, este necesară o abordare accentuată descendentă - de sus în jos. Acest lucru se poate face prin introducerea unor ținte detaliate și adecvate, constând din modul în care trebuie reduse inegalitățile.

Abilitarea și participarea celor mai vulnerabile și marginalizate grupuri la procesul decizional. Orice abordare durabilă a reducerii inegalităților în accesul la apă și sanitație va atrage după sine împuternicirea grupurilor vulnerabile și marginalizate ca să participe și să modifice prioritățile locale sau regionale în ceea ce privește apa și sanitația.

III. Amendamentele Propuse

Legea Apelor Nr. 272 din 23-12-2011

Prevederi/Redacție actuală	Propuneri de amendamente
<p>Articolul 1. Scopul legii Scopul prezentei legi îl constituie:</p> <p>a) crearea unui cadru normativ pentru monitorizarea, evaluarea, gestionarea, protecția și folosința eficientă a apelor de suprafață și a apelor subterane în baza participării publicului la evaluarea, planificarea și luarea deciziilor;</p>	<p>Articolul 1. Scopul legii Scopul prezentei legi îl constituie:</p> <p>a) crearea unui cadru normativ pentru monitorizarea, evaluarea, gestionarea, protecția, folosința eficientă și reducerea inegalităților de acces a apelor de suprafață și a apelor subterane în baza participării depline a tuturor cetățenilor la evaluarea, planificarea și luarea deciziilor;</p>
<p>Articolul 2. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:</p> <p>--</p>	<p>Articolul 2. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:</p> <p>----</p> <p>acces la apă – situația în care persoanele fizice și juridice utilizează apă în cantitatea necesară și calitatea adecvată.</p> <p>inegalitate de acces la apă – situația persistentă prin care anumite grupuri sau persoane se află într-o stare inferioară comparativă din perspectiva accesului la apă.</p> <p>persoane/grupuri vulnerabile și marginalizate cu referire la accesul la apă – persoane sau grupuri de indivizi care nu se bucură deplin de acces la apă din cauza unui tratament discriminatoriu, excludere sau inacțiune determinată de anumite particularități specifice ale persoanei sau grupului.</p>
<p>Articolul 6. Principiile de gestionare a resurselor de apă Gestionarea resurselor de apă se bazează în fond pe:</p> <p>----</p>	<p>Articolul 6. Principiile de gestionare a resurselor de apă Gestionarea resurselor de apă se bazează în fond pe:</p> <p>---</p> <p>a) principiul participării utilizatorilor de apă, autorităților publice centrale și locale, a societății civile și altor părți interesate, inclusiv a grupurilor vulnerabile și marginalizate la procesele de planificare și de luare a deciziilor privind folosința și protecția resurselor de apă;</p>

	<p>d) principiul reducerii progresive a inegalităților de acces la apă în sensul în care autoritățile competente, în exercitarea mandatului, au obligația directă să depună un efort constant de a identifica și reduce inegalitățile de acces la apă. Aceste vor cuprinde, dar nu se vor limita la mecanisme de compensare a costurilor de asigurare a accesului la apa pentru grupurile vulnerabile și marginalizate.</p>
<p>Articolul 8. Organul central al administrației publice în domeniul mediului</p> <p>Organul central al administrației publice în domeniul mediului este responsabil de implementarea politicii de stat în domeniul gestionării resurselor de apă și:</p> <p>b) efectuează monitorizarea stării și a folosinței resurselor de apă, ține Cadastrul de stat al apelor;</p> <p>d) asigură, în comun cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, respectarea legislației privind calitatea și protecția apelor;</p> <p>e) încurajează și promovează participarea societății civile și a tuturor părților interesate la dezbaterile unor anumite proiecte în domeniul apelor de interes național;</p>	<p>Articolul 8. Organul central al administrației publice în domeniul mediului</p> <p>Organul central al administrației publice în domeniul mediului este responsabil de implementarea politicii de stat în domeniul gestionării resurselor de apă și:</p> <p>b) efectuează monitorizarea stării, a folosinței resurselor de apă și a nivelului de inegalitate de acces la apă, ține Cadastrul de stat al apelor;</p> <p>d) asigură, în comun cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, respectarea legislației privind calitatea și protecția apelor cît și a principiului de reducere a inegalităților de acces la apă;</p> <p>e) încurajează, împuternicește și promovează participarea societății civile, a grupurilor vulnerabile și marginalizate și a tuturor părților interesate la dezbaterile unor anumite proiecte în domeniul apelor de interes național;</p>
<p>Articolul 9. Autoritatea administrativă de gestionare a apelor</p> <p>(1) Autoritatea administrativă de gestionare a apelor întreprinde măsuri de implementare a legislației în domeniul protecției și gestionării apelor și:</p> <p>a) participă la elaborarea și la implementarea de politici, de programe, de planuri și de măsuri în gestionarea apelor;</p>	<p>Articolul 9. Autoritatea administrativă de gestionare a apelor</p> <p>(1) Autoritatea administrativă de gestionare a apelor întreprinde măsuri de implementare a legislației în domeniul protecției și gestionării apelor și:</p> <p>a) participă la elaborarea și la implementarea de politici, de programe, de planuri și de măsuri în gestionarea apelor inclusiv și pentru reducerea inegalităților de acces la apă;</p>
<p>Articolul 10. Comitetul districtului bazinului hidrografic</p> <p>(2) Comitetul districtului bazinului hidrografic are următoarele atribuții de bază:</p> <p>---</p>	<p>Articolul 10. Comitetul districtului bazinului hidrografic</p> <p>(2) Comitetul districtului bazinului hidrografic are următoarele atribuții de bază:</p> <p>---</p>

	<p>g) Analizează dinamica inegalităților de acces la apă, propune organul central al administrației publice în domeniul mediului măsuri pe termen scurt și termen lung cu privire la reducerea acestora.</p>
<p>Articolul 12. Colaborarea și accesul publicului la informația din domeniul apelor (1) Organul central al administrației publice în domeniul mediului sprijină, direct sau prin intermediul instituțiilor subordonate cu atribuții de gestionare a apelor, participarea instituțiilor publice și a celor private, a organizațiilor neguvernamentale, a mass-mediei, a asociațiilor utilizatorilor de apă, a cetățenilor, a altor părți interesate la realizarea măsurilor privind folosința rațională și protecția apelor, prin încurajarea: ----- c) organizării controlului public asupra realizării măsurilor de protecție a apelor ; e) prezentării propunerilor de optimizare a folosinței și a protecției apelor; f) implicării în lucrări de optimizare a folosinței și a protecției apelor, precum și în prevenirea și în lichidarea efectelor distructive ale apelor; g) întreprinderii unor alte acțiuni menite să asigure folosința rațională și protecția apelor.</p>	<p>Articolul 12. Colaborarea și accesul publicului la informația din domeniul apelor (1) Organul central al administrației publice în domeniul mediului sprijină, direct sau prin intermediul instituțiilor subordonate cu atribuții de gestionare a apelor, participarea instituțiilor publice și a celor private, a organizațiilor neguvernamentale, a mass-mediei, a asociațiilor utilizatorilor de apă, a cetățenilor, a altor părți interesate la realizarea măsurilor privind folosința rațională, protecția apelor și reducerea inegalităților de acces la apă, prin încurajarea: ----- c) organizării controlului public asupra realizării măsurilor de protecție a apelor și reducerea inegalităților de acces la apă ; e) prezentării propunerilor de optimizare a folosinței, protecției și reducerii inegalităților de acces la apă; f) implicării în lucrări de optimizare a folosinței, protecției și reducerea inegalităților de acces la apă, precum și în prevenirea și în lichidarea efectelor distructive ale apelor; g) întreprinderii unor alte acțiuni menite să asigure folosința rațională, protecția apelor și reducerea inegalităților de acces la apă.</p>
<p>Articolul 17. Documentele de politici naționale în domeniul resurselor de apă (1) Documentele de politici naționale în domeniul resurselor de apă se aprobă conform legislației. Aceste documente trebuie să conțină prevederi referitor la: ---</p>	<p>Articolul 17. Documentele de politici naționale în domeniul resurselor de apă (1) Documentele de politici naționale în domeniul resurselor de apă se aprobă conform legislației. Aceste documente trebuie să conțină prevederi referitor la: --- e) analiza inegalităților de acces la apă, măsuri și investiții în scopul reducerii acestora. d)) prioritățile de investiții, avându-se în vedere necesitatea de a se asigura alimentarea eficientă cu apă și serviciile de salubritate a populației urbane și a celei rurale, precum și a tuturor grupurilor vulnerabile și marginalizate cu respectarea cerințelor europene aplicabile și a obiectivelor de mediu pentru ape</p>

Legea Nr. 303 din 13-12-2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Prevederi/Redacție actuală	Propuneri de amendamente
<p>Articolul 2. Obiectul și domeniul de aplicare (1) Prezenta lege reglementează: ----- (4) Prevederile prezentei legi vizează satisfacerea cât mai completă a cerințelor consumatorilor, protejarea intereselor acestora, întărirea coeziunii economico-sociale la nivelul comunităților locale, precum și dezvoltarea durabilă a unităților administrativ-teritoriale.</p>	<p>Articolul 2. Obiectul și domeniul de aplicare (1) Prezenta lege reglementează: ----- g) Reducerea progresivă a inegalităților de acces la serviciul public cu apă și de canalizare (4) Prevederile prezentei legi vizează satisfacerea cât mai completă a cerințelor consumatorilor, inclusiv a grupurilor vulnerabile și marginalizate protejarea intereselor acestora și împuternicirea lor, întărirea coeziunii economico-sociale la nivelul comunităților locale, precum, dezvoltarea durabilă a unităților administrativ-teritoriale cât și reducerea inegalităților de acces la serviciul public cu apă și de canalizare.</p>
<p>Articolul 4. Noțiuni principale -----</p>	<p>Articolul 4. Noțiuni principale ----- acces la serviciul public cu apă și de canalizare – situația în care persoanele fizice și juridice utilizează serviciul public cu apă și de canalizare în cantitatea necesară și calitatea adecvată. inegalitate de acces – situația persistentă prin care anumite grupuri sau persoane se află într-o stare defavorizată comparativă în ceea ce privește accesul la serviciile de apă și canalizare. persoane/grupuri vulnerabile și marginalizate cu referire la accesul la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare – persoane sau grupuri de indivizi care nu se bucură deplin de acces la serviciul public de apă și de canalizare din cauza unui tratament discriminatoriu, excludere sau inacțiune determinată de anumite particularități specifice ale persoanei sau grupului.</p>

	<p>acțiuni afirmative - acțiuni speciale temporare de accelerare a reducerii de inegalități în accesul la serviciul public cu apă și de canalizare.</p> <p>acomodare rezonabilă – orice modificare sau adaptare necesară și adecvată, într-un caz particular, care nu impune o sarcină disproporționată sau nejustificată atunci când este nevoie pentru a reduce inegalitățile de acces la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>
<p>Articolul 5. Competența Guvernului (2) Guvernul își exercită atribuțiile în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin: -----</p> <p>(3) Guvernul sprijină autoritățile administrației publice locale în vederea înființării, dezvoltării și îmbunătățirii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, promovării parteneriatului și asocierii unităților administrativ-teritoriale pentru crearea și exploatarea unor sisteme tehnico-edilitare de interes comun. Sprijinul se acordă, la solicitarea acestora, prin intermediul organelor centrale de specialitate ale administrației publice, sub formă de asistențe tehnice și/sau financiare, metodologice și consultativ-informaționale, în condițiile legii.</p>	<p>Articolul 5. Competența Guvernului (2) Guvernul își exercită atribuțiile în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin: ---</p> <p>d) elaborarea și implementarea programelor naționale menite să reducă inegalitățile de acces la serviciul public cu alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>(3) Guvernul sprijină autoritățile administrației publice locale în vederea înființării, dezvoltării și îmbunătățirii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv a accesului echitabil la servicii a grupurilor vulnerabile și marginalizate promovării parteneriatului și asocierii unităților administrativ-teritoriale pentru crearea și exploatarea unor sisteme tehnico-edilitare de interes comun. Sprijinul se acordă, la solicitarea acestora, prin intermediul organelor centrale de specialitate ale administrației publice, sub formă de asistențe tehnice și/sau financiare, metodologice și consultativ-informaționale, în condițiile legii.</p> <p>(3) Guvernul, în condițiile legii, și a mandatului, poate solicita autorităților publice locale beneficiare de suport, angajamente privind reducerea inegalităților de acces la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>
<p>Articolul 6. Competența organului central de specialitate al administrației publice în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare</p>	<p>Articolul 6. Competența organului central de specialitate al administrației publice în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare</p>

<p>Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare (în continuare – organ central de specialitate):-----</p> <p>c) întreprinde măsuri de rigoare ce țin de implementarea prevederilor politicii naționale în domeniul resurselor de apă și în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;</p>	<p>Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare (în continuare – organ central de specialitate):</p> <p>-----</p> <p>c) întreprinde măsuri de rigoare ce țin de implementarea prevederilor politicii naționale în domeniul resurselor de apă și în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare oferit populației inclusiv grupurilor vulnerabile și marginalizate;</p>
<p>Articolul 7. Reglementarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare</p> <p>-----</p>	<p>Articolul 7. Reglementarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare</p> <p>-----</p> <p>(6) În activitatea sa de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, Agenția este obligată să întreprindă toate măsurile necesare, în limita competențelor legale, de a crea un mediu regulator care contribuie la reducerea inegalităților de acces la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>
<p>Articolul 8. Competența autorităților administrației publice locale</p> <p>(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi:</p> <p>-----</p> <p>a) elaborează și implementează planuri proprii de dezvoltare și de funcționare, pe termen scurt, mediu și lung, a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu planurile urbanistice generale, cu programele de dezvoltare social-economică a unității administrativ-teritoriale, precum și potrivit angajamentelor internaționale în domeniul de protecție a mediului;</p> <p>k) aloacă compensații pentru unele categorii de consumatori casnici considerați vulnerabili, în modul și în condițiile stabilite de lege;</p>	<p>Articolul 8. Competența autorităților administrației publice locale</p> <p>(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi:</p> <p>-----</p> <p>a) elaborează și implementează planuri proprii de dezvoltare și de funcționare, pe termen scurt, mediu și lung, a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu planurile urbanistice generale, cu programele de dezvoltare social-economică a unității administrativ-teritoriale, precum și potrivit angajamentelor internaționale în domeniul de protecție a mediului și reducerea progresivă a inegalităților de acces la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>k) realizează măsuri speciale și acomodarea rezonabilă pentru a reduce inegalitățile de acces la serviciul public de alimentație cu apă și de canalizare, inclusiv prevede în bugetele locale resurse financiare pentru compensații de conectare cât și pentru plata serviciului pentru unele categorii de consumatori casnici considerați vulnerabili, în modul și în condițiile stabilite de lege;</p>

<p>Articolul 10. Principiile de înființare, organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare -----</p>	<p>Articolul 10. Principiile de înființare, organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare ----- j) reducerea progresivă a inegalităților de acces la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>
<p>Articolul 14. Atribuțiile operatorului -----</p>	<p>Articolul 14. Atribuțiile operatorului ----- j) să realizeze acomodarea rezonabilă în procesul de conectare și prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>
<p>Articolul 18. Drepturile consumatorului ----- i) să beneficieze de compensații pentru plata serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare din sursele bugetului local sau din bugetul de stat;</p>	<p>Articolul 18. Drepturile consumatorului ----- i) grupurile vulnerabile și marginalizate identificate pot beneficia de compensații pentru conectare cât și plata serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare din sursele bugetului local sau din bugetul de stat;</p>
<p>Articolul 30. Indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare (2) Indicatorii de performanță ai serviciului furnizat/prestat consumatorilor se aprobă de autoritățile administrației publice locale, în funcție de necesitățile consumatorilor, de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare și de eficiența acestora, cu respectarea indicatorilor de performanță minimali prevăzuți în Regulamentul-cadru privind indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, respectiv în Caietul de sarcini-cadru al serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	<p>Articolul 30. Indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare (2) Indicatorii de performanță ai serviciului furnizat/prestat consumatorilor se aprobă de autoritățile administrației publice locale, în funcție de necesitățile consumatorilor, de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare și de eficiența acestora, nivelul de reducere a inegalităților de acces la serviciu, cu respectarea indicatorilor de performanță minimali prevăzuți în Regulamentul-cadru privind indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, respectiv în Caietul de sarcini-cadru al serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.</p>
<p>Articolul 36¹. Fondul de dezvoltare (8) Mijloacele Fondului de dezvoltare se utilizează în următoarea ordine de priorități: -----</p>	<p>Articolul 36¹. Fondul de dezvoltare (8) Mijloacele Fondului de dezvoltare se utilizează în următoarea ordine de priorități: -----</p>

d) pentru realizarea investițiilor necesare în vederea reducerii inegalităților de acces la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Legea Nr. 438 din 28-12-2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova

Prevederi/Redacție actuală	Propuneri de amendamente
<p>Articolul 1. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni principale: -----</p>	<p>Articolul 1. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni principale:</p> <p>Acces la servicii locale – situația în care grupuri sau persoane beneficiază efectiv de servicii publice locale de o calitate adecvată.</p> <p>Inegalitate de acces la servicii și oportunități de dezvoltare – situația persistentă prin care anumite grupuri sau persoane se află într-o stare defavorizată comparativă în ceea ce privește serviciile locale.</p> <p>Inegalități de dezvoltare - situația persistentă prin care anumite regiuni sau localități se află într-o stare inferioară comparativă din perspectiva dezvoltării social economice.</p>
<p>Articolul 2. Obiective și principii b) reducerea dezechilibrelor nivelurilor de dezvoltare social-economică dintre regiuni și din interiorul lor;</p> <p>(2) Principiile de bază ale susținerii dezvoltării regionale sînt: ---- <i>echitatea</i> - drepturi egale de acces la valorile economice, sociale și culturale pentru toți cetățenii Republicii Moldova, indiferent de locul lor de trai;</p>	<p>Articolul 2. Obiective și principii b) reducerea inegalităților de dezvoltare dintre regiuni, comunități și din interiorul lor; e) reducerea inegalităților de acces a servicii locale</p> <p>(2) Principiile de bază ale susținerii dezvoltării regionale sînt: <i>echitatea</i> - drepturi egale de acces la valorile economice, sociale și culturale pentru toți cetățenii, inclusiv pentru grupurile vulnerabile indiferent de locul lor de trai;</p>

	<p>principiul reducerii progresive a inegalităților în sensul în care autoritățile competente, în exercitarea mandatului, au obligația directă să depună un efort constant de a identifica și reduce inegalitățile relevante în procesul de dezvoltare regională.</p>
<p>Articolul 4. Responsabilitatea și atribuțiile autorităților publice în dezvoltarea regională (2) Autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională are următoarele atribuții: f) definește criteriile de determinare a disparităților din dezvoltarea regională, monitorizează indicatorii acestei dezvoltări și înaintează Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale propuneri de intervenție;</p>	<p>Articolul 4. Responsabilitatea și atribuțiile autorităților publice în dezvoltarea regională (2) Autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională are următoarele atribuții: f) definește criteriile de determinare a disparităților din dezvoltarea regională, inclusiv a inegalităților la accesul echitabil la serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare, monitorizează indicatorii acestei dezvoltări și înaintează Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale propuneri de intervenție;</p>
<p>Articolul 5. Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (6) Consiliul Național are următoarele atribuții: c) aprobă criteriile de evaluare a discrepanțelor din dezvoltarea regională și prioritățile naționale ale dezvoltării regionale;</p>	<p>Articolul 5. Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (6) Consiliul Național are următoarele atribuții: c) aprobă criteriile de evaluare a inegalitățile de acces la servicii și oportunități de dezvoltare cît și inegalitățile de dezvoltare și prioritățile naționale ale dezvoltării regionale ținînd cont de inegalitățile identificate;</p>
<p>Articolul 6. Fondul național pentru dezvoltare regional (5) Mijloacele Fondului se alocă în mod prioritar zonelor defavorizate din regiunile de dezvoltare.</p>	<p>Articolul 6. Fondul național pentru dezvoltare regional (5) Mijloacele Fondului se alocă în mod prioritar zonelor defavorizate din regiunile de dezvoltare, pentru asigurarea reducerii inegalităților de acces la servicii și oportunități de dezvoltare cît și la inegalitățile de dezvoltare.</p>
<p>Articolul 7. Consiliul regional pentru dezvoltare (6) Consiliul regional are următoarele atribuții: d) identifică pe criteriile definite la nivel național zonele defavorizate din regiunea de dezvoltare; e) monitorizează utilizarea mijloacelor financiare alocate din Fond pentru regiunea de dezvoltare;</p>	<p>Articolul 7. Consiliul regional pentru dezvoltare (6) Consiliul regional are următoarele atribuții: d) identifică pe criteriile definite la nivel național zonele defavorizate din regiunea de dezvoltare, inegalitățile de acces la servicii și oportunități de dezvoltare, inegalitățile de dezvoltare;</p>

<p>f) evaluează impactul implementării proiectelor și programelor regionale și al atingerii obiectivelor dezvoltării regionale;</p>	<p>e) monitorizează utilizarea mijloacelor financiare alocate din Fond pentru regiunea de dezvoltare inclusiv pentru reducerea inegalitățile de acces la servicii și oportunități de dezvoltare, inegalitățile de dezvoltare; f) evaluează impactul implementării proiectelor și programelor regionale și al atingerii obiectivelor dezvoltării regionale cît și a celor de reducere a inegalităților de acces la servicii și oportunități de dezvoltare, inegalitățile de dezvoltare ;</p>
<p>Articolul 8. Agenția de dezvoltare regională (4) Agenția îndeplinește următoarele atribuții: a) efectuează analiza dezvoltării social-economice din regiunea de dezvoltare, elaborează strategii, planuri, programe și proiecte de dezvoltare regională; b) coordonează procesul de implementare a strategiilor, planurilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională; c) monitorizează și evaluează implementarea strategiilor, planurilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională; d) prezintă rapoarte anuale despre implementarea strategiilor de dezvoltare regională consiliului regional, autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională și Consiliului Național; e) atrage mijloace nebugetare pentru implementarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională; f) acordă suport informațional, metodologic și consultativ consiliului regional și autorităților administrației publice locale în vederea dezvoltării echilibrate și durabile a regiunii;</p>	<p>Articolul 8. Agenția de dezvoltare regională (4) Agenția îndeplinește următoarele atribuții: a) efectuează analiza dezvoltării social-economice din regiunea de dezvoltare și a inegalităților de acces la servicii și oportunități de dezvoltare, inegalitățile de dezvoltare, elaborează strategii, planuri, programe și proiecte de dezvoltare regională inclusiv cu scopul de a reduce inegalitățile identificate; b) coordonează procesul de implementare a strategiilor, planurilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională și de reducere a inegalităților; c) monitorizează și evaluează implementarea strategiilor, planurilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională și de reducere a inegalităților; d) prezintă rapoarte anuale despre implementarea strategiilor de dezvoltare regională și progresul în reducerea inegalităților consiliului regional, autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională și Consiliului Național; e) atrage mijloace nebugetare pentru implementarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională și reducere a inegalităților; f) acordă suport informațional, metodologic și consultativ consiliului regional și autorităților administrației publice locale în vederea dezvoltării echilibrate și durabile a regiunii și reducerea inegalităților;</p>
<p>Articolul 9. Strategia națională de dezvoltare regională (2) Strategia națională este conformă Planului național de dezvoltare și/sau altor strategii/programe naționale de sector care au drept scop dezvoltarea social-economică a țării. (3) Raportul anual de implementare a Strategiei naționale este prezentat Guvernului și Consiliului Național de către autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională.</p>	<p>Articolul 9. Strategia națională de dezvoltare regională (2) Strategia națională este conformă Planului național de dezvoltare și/sau altor strategii/programe naționale de sector care au drept scop dezvoltarea social-economică a țării reducerea inegalităților de acces la servicii și oportunități de dezvoltare și a inegalităților de dezvoltare . (3) Raportul anual de implementare a Strategiei naționale este prezentat Guvernului și Consiliului Național de către autoritatea de implementare a politicii</p>

	de dezvoltare regională. Raportul anual va descrie progresele realizate în reducerea inegalităților de acces la servicii și oportunități de dezvoltare și a inegalităților de dezvoltare .
<p>Articolul 10. Documentul unic de program</p> <p>(1) Documentul unic de program este elaborat de autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională pentru o perioadă de 3 ani. Documentul unic de program reprezintă sinteza planurilor operaționale regionale și prevede programele/proiectele prioritare de dezvoltare regională care urmează a fi implementate în următorii 3 ani.</p>	<p>Articolul 10. Documentul unic de program</p> <p>(1) Documentul unic de program este elaborat de autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională pentru o perioadă de 3 ani. Documentul unic de program reprezintă sinteza planurilor operaționale regionale și prevede programele/proiectele prioritare de dezvoltare regională și reducerea a inegalităților de acces la servicii și oportunități de dezvoltare și a inegalităților de dezvoltare care urmează a fi implementate în următorii 3 ani.</p>
<p>Articolul 11. Strategiile de dezvoltare regională</p> <p>(4) Strategiile de dezvoltare regională și planurile operaționale sînt expertizate de autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională sub aspectul corespunderii și compatibilității lor cu documentele naționale de planificare.</p> <p>(5) Agențiile monitorizează și evaluează implementarea strategiilor de dezvoltare regională, propun modificări relevante. În baza rezultatelor și impactului implementării, agențiile elaborează cîte un plan operațional la fiecare 3 ani.</p>	<p>Articolul 11. Strategiile de dezvoltare regională</p> <p>(4) Strategiile de dezvoltare regională și planurile operaționale sînt expertizate de autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională sub aspectul corespunderii și compatibilității lor cu documentele naționale de planificare cît și din perspectiva reducerii inegalităților de acces la servicii și oportunități de dezvoltare și a inegalităților de dezvoltare.</p> <p>(5) Agențiile monitorizează și evaluează implementarea strategiilor de dezvoltare regională, propun modificări relevante. În baza rezultatelor, impactului implementării și a progresului în reducerea inegalităților, agențiile elaborează cîte un plan operațional la fiecare 3 ani.</p>
<p>Articolul 12. Programele și proiectele de dezvoltare regională</p> <p>-----</p>	<p>Articolul 12. Programele și proiectele de dezvoltare regională</p> <p>(4) Toate programele și proiectele de dezvoltare regională cu finanțare din bugetul de stat vor fi elaborate și implementate astfel încât acestea să contribuie la reducerea inegalităților de acces la servicii și oportunități de dezvoltare și a inegalităților de dezvoltare.</p>

